

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING

Datum

11 juni 2025

Kenmerk

DGA / 99295035

RT 0000106738

Kopie aan

Bijlage(n)

1

nota
TER BESLISSING

Voortgang van diverse onderwerpen van het
mestbeleid

Parafenroute

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Aanleiding

Met bijgevoegde brief informeert u de Tweede Kamer over de voortgang van verschillende onderwerpen binnen het mestbeleid. Dit betreft de voortgang van de acties naar aanleiding van het advies van de mestverkenner, het vergroten van exportmogelijkheden van dierlijke mest, de ontwikkelingen ten aanzien van verschillende subsidieregelingen en de stand van zaken van RENURE. Daarnaast doet u twee toezeggingen en een motie af: de toezegging advies te vragen inzake de actualisatie van de excretieforfaits¹, de toezegging te bezien of er mogelijkheden zijn ten aanzien van een stikstofprotocol² en de motie van de leden Boswijk, Grinwis en van Campen over het onderzoeken van de mogelijkheden betreffende de toevoeging van recyclede nutriënten uit humane mest aan de voedselkringloop.³

Geadviseerd besluit

U kunt de Kamerbrief 'Voortgang diverse onderwerpen mest' ondertekenen.

Kernpunten

Opvolging acties verkenning vergunningverlening mestverwerking

- U geeft aan dat u bezig bent met het uitwerken van een plan gericht op kennisvergroting ten aanzien van mestverwerking en met de aanbeveling het niet op voorhand uitsluiten van effectieve opties.
- Ook geeft u aan dat u zich aansluit bij het Expertisecentrum Groen Gas dat RVO momenteel ontwikkelt in opdracht van de Minister van KGG.
- Bijmengverplichting groen gas: u geeft aan dat het kabinet hierover nog in gesprek is met de Europese Commissie. Vervolgens moet de Afdeling

¹ Kamerstukken II 2024-2025, TZ202410, 108.

² Kamerstukken II 2024-2025, TZ202503, 061.

³ Kamerstukken II 2021-2022, 21 501-32, 1435.

advisering van de Raad van State nog adviseren over het wetsvoorstel.
Uw collega van KGG zal de Kamer hierover separaat informeren.

- Zodra aan de randvoorwaarden besluitvorming rondom RENURE, de bijmengverplichting en het startpakket om de vergunningverlening weer op gang te brengen (MCEN) is voldaan, zult u een afweging maken over de wenselijkheid en haalbaarheid van een versnellingsaanpak en de Tweede Kamer daarover informeren.

Exportmogelijkheden dierlijke mest

- U informeert de Kamer dat uit het Nutriënten Management Instituut (NMI)-rapport blijkt dat de kansen voor een verhoogde export van mest vooral aanwezig zijn in het noorden, midden en oosten van Frankrijk, het oosten van Duitsland, het westen van Polen en de Baltische Staten.
- U geeft aan dat deze informatie is gedeeld op het succesvolle Symposium 'Mestverwerking en export mest' begin dit jaar.
- Het LVVN Attaché Netwerk is bezig met het voorbereiden van een aantal exportmissies voor geïnteresseerde bedrijven tezamen met de Meststoffengezant de heer Knops. De eerste missie naar Frankrijk staat gepland voor begin juli.
- U geeft aan dat u werkt aan een nieuwe subsidieregeling voor hygiënisatie-installaties en korrelinstallaties voor dierlijke mest, net als aan de openstelling subsidieregeling Hoogwaardige mestverwerking (HMV).
- Omdat verwacht wordt dat er na 2025 een beter beeld is van de operationele projecten die met subsidie op grond van de HMV zijn gerealiseerd, ligt het meer voor de hand de evaluatie van de subsidiemodule pas in 2026 uit te voeren.

RENURE

- Nederland blijft zich inzetten voor de toelating van RENURE.
- Veel lidstaten en de Europese Commissie zien de toegevoegde waarde van RENURE. Enkele lidstaten hebben echter nog steeds geen positie ingenomen.

Actualisering excretieforfaits

- U geeft aan het advies van de Commissie van Deskundigen Meststoffenwet (CDM) over de actualisatie van de excretieforfaits op korte termijn te ontvangen.
- Zodra u het advies heeft ontvangen, informeert u de Kamer hierover.

Onderzoek recycling humane mest

- De motie van de leden Boswijk, Grinwis en van Campen verzoekt om onderzoek naar de mogelijkheden betreffende de toevoeging van

gerecyclede nutriënten uit humane mest aan de voedselkringloop en welke kansen dit kan bieden voor boeren.⁴

- Technisch gezien is het mogelijk om nutriënten uit humane excretie te verwaarden tot een meststof. Het is echter van belang dat de risico's voor de volksgezondheid, water- en bodemkwaliteit van dergelijke meststoffen beheerst worden.
- Het topsectorproject Kringloopsluiting van Nutriënten uit Afvalwater en Proceswater (KNAP) doet hier onderzoek naar. De resultaten worden eind 2026 verwacht.
- Op dit moment is er geen sprake van een vraag naar andere meststoffen, gezien het huidige mestoverschot in Nederland.
- De uitkomsten van het onderzoek kunnen worden benut voor discussies over mogelijke toelating van humane mest voor landbouwgebruik in het kader van de Europese meststoffenverordening (FPR).

Voortgang protocol stikstofgat

- De toezegging aan de leden Flach (SGP) en Vedder (CDA) is dat u de Kamer voor de zomer 2025 zal informeren over het protocol vrije bewijsleer inzake de stikstofcorrectiefactoren.
- Na afstemming met RVO en Wageningen Universiteit is de uitkomst dat het goed mogelijk lijkt een protocol 'stikstofgat' te ontwikkelen.
- Op dit moment wordt met inbreng van expertise van de Wageningen Universiteit bezien onder welke randvoorwaarden een dergelijk protocol toegepast zou kunnen worden.
- Daarna is een toets op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid nodig.
- Daarna zal er (naar verwachting in de tweede helft dit jaar) een nota worden voorgelegd waarin om een besluit wordt gevraagd of in het kader van de vrije bewijsleer vanuit de overheid een protocol stikstofgat ten behoeve van de melkveehouderij beschikbaar moet worden gesteld.

⁴ Dictum: 'verzoekt de regering om te onderzoeken op welke manier gerecyclede nutriënten uit menselijke mest kunnen worden toegevoegd aan de voedselkringloop en welke kansen dit ook kan bieden voor boeren.'